

TIGRINYA

ኮሮና ቫይረስ እንታይ እዩ?

-ኮሮና ቫይረስ አካል ናይ ሰፊሕ ቤተሰብ ቫይረስ ኮይኑ ንእንሰሳን ውዲ ሰብን ሕማም የስዕብ፣አብዚ እዋን ኮሮና ቫይረስ ረኽሲ ስርዓተ ምስተንፋስ የጥቅዕ ካብ ንቡር ሳዓል ከሳብ ሓደገኛ ሕማም የስብዕ።

ኮቪድ-19(COVID-19) እንታይ እዩ?

ኮቪድ-19 ተማሓለፊ ሕማም ኮይኒ ሳዕቤን ናይዚ ሓደሽ ኮሮና ቫይረስ እዩ ("ኮ"= ኮሮና፣" ቪ"=ቫይረስ፣ "ዲ"=ዲዛዝ(ሕማም)፣ "19"ዘተራእዮሉ ዓመተ ምህረት) ቅድሚ ኣብ ቻይና ኣብ ከተማ ዉሃን ኣብ ታሕሳስ 2019 ምርአዩ፣ እዚ ሓደሽ ኮሮና ቫይረስ ቅደም ፍሉጥ እይነበረን።

በዚ ኮቪድ-19(COVID-19)ዘተጠቓዕ ሰብ ምልክታቱ እንታይ እዩ?

እቲ ንቡር ምልክት፣ ረስኒ፣ ድኻምን ደረቕ ሳዓልን፣ ኣብ ገለ ክፋል እቲ መልከፍቲ ከቢድ ናይ ኒሞንያ ረኽሲ ኽስዕብ ይኽእል፣ ሓደግኛ ናይ ስርዓተ ምስተንፋስ ጸገምን፣ ክሳብ ናይ ሞት ሓደጋ የጋጥም።

መድሃንት ወይውን ክታብት ናይዚ ኮቪድ-19 (COVID-19) ኣሎዶ?

ክሳብ ሕጂ የለን፣ከሳብ'ዚ እዋን ዘኮነ ክታብት የኹን ጸረ ቫይረስ መድሃኒት ንመፍወሲ ኮቪድ-2019(covid-2019) የሎን፣ እዚ ኮይኒ ዝሓመም ሰብ ብመሰርት ምልክታት ጉቡእ ምክንኻን ከረክብ ይግባእ፣ እቶም ብጽኑዕ ዝሓምሙ ኣብ ሆስፒታል ክድቅሱ የግቦኦም፣ ዝበዘሉ ሕሙማት ብዘረኽቡዎ ምክንኻንን ሓገዝን ይሓውዩ እዮም። ተኽእሎታት ክታብትን ፍሉይ ፈውሲ ንምርካብ መጽናዕቲ እናተኻየደ እዩ።

ሓደገኛ ሕማም ከማዕቡሉ ዝኽሉ ሰባት መን እዮም?

እዚ ኮቪድ 1(COVID-19) ተጽዕኖኡ ኣብ ወዲ ሰብ ኣብ መጽናዕቲ እዩ ዘሎ፣ ኣረጋዉይንን ሕዲር ሕማም ዘለዎም ሰባት ከም ጽኑዚ ደም፣ ድኻም ልቢ፣ ናይ ሳንቡእ ሕማም፣መንሸር(ካንሰር)፣ሸኮርያ፣ ዝሎዎም ካብ ካልኣት ብዘያዳን ቀጻሊን ሓደገኛ ሕማም ዝማዕቡሉ ይመስሉ።

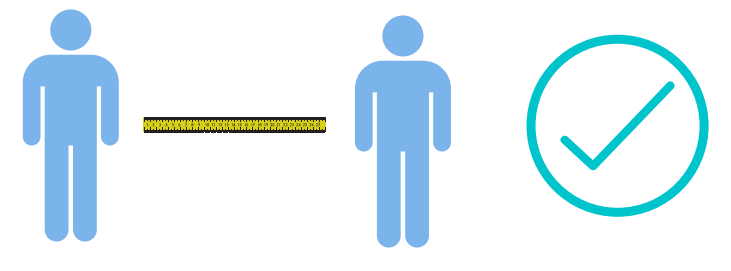
ንነብሰይን ንኻልኣትን ካብ ምልባዕ ቅደመ ኩነት ክወስድ ብኸምይ ክከላኸል ይኸእል?

በዚ ኮቪድ-19(COVID-19)ንኸይትጥቃዕን ንኻሎኣት ካብ ምልባዕ ክትከላኸል ትኸእል ኢኻ፡ ገለ ካብቶም ክትወስድም ዝግባእ ቀሊል ጥንቃቕ ፡

- ብቀጻሊ የእዳውካ ብማይሳምናን ምሕጻብ ወይውን ከም ፍታሕ ናይ ኣልኮል መሰርት ዘሎዎ ንጥረነገር ጌርካ እቲ ቫይረስ ካብ የእዳውካ ኣጥፋእዮ።

- ካብ ሰባት ብወሕድ ሓድ ሜትሮ ናይ ድሕነት ርሕቀት ሓሉ፡ እቲ ቫይረስ ብመሰርት ሰርዓተ እስትንፋስ ካብ ንጣራት(ነጠብጣብ) ናይ ጥፍጥፍ ኣብ ቀርባ ርሕቀት ክመሓላልፍ ይኸእል፡ብፍላይ ምስ ዝሰዕሉ፡ ወይ ምዝሕንጥሱ ወይውን ረስኒ ምስ ዝህልዎም።

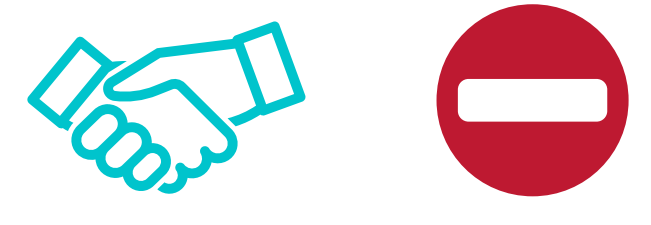

- ብየእዳውካ ዓይንኻ፡ኣፍንጫኻ፡ኣፍካ ኣይትሓዝ፡ ምክንያቱ ብየእዳው ንብዝሕ ነገራት ስለ ንተንክፍ ካብኡ ድማ ቫይረስ ክንሕዝን ንኸእል፡ ሓደ ግዚ ምስተበከልና ካብኡ ብኣፍናን፡ኣፍንጫን፡ዓይንና ብምትሕላፍ ናብ ኣካላት ብምእታው ክትሓምም ትኸእል።

- እዚ ቫይረስ ብ ንጥርጣር(ነጠብጣብ) ናይ ጥፍጣፍ ስለ ዝማሓላልፍ ጽቡቕን ጽፈይን ሰርዓተ ምስትንፋስ ከትሕዝ፡ስለዚ ኣፍካን ኣፈንጫኻን ብሶፍቲ(መንዲል) ሸፍኖ እዚ ምስዘይህልወካ ብርኪ እድካ ብምዕጻፍ፡ ኣብ ጥቃኻ ንዘሎ ስብ ካብ ቫይረስን ካብ ሕማም ሳዓልን ካብ ኮቪድ 19(covid-19) ምክልኻል።

- በዚ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ምክንያት ብምግባር፡ ብኢድካን ሓቛፍካ ካብ ምስዓም ክትእገድ ኣልካ። ጽብቕ ምስ ዘይስማዓካን ካብ ገዛኻ ኣይትወጻእ ; እንተ ረስኒ፡ ሳዓልን ናይ ምስትንፋስ ጸገምን ሃልዩካ፡ናብ ዶክተርካ (ሓኪምካ)ደወል፡ንሱ ቅኑዕ ሓበጊታን ናይ ጥዕና ኣጋልጉሎትን ክትረኽበሉ እትኸእል መንገዲ ኣፍልጣ ስለዘሎዎ፡ በዚ መንገዲ ንብስኻ ከተወሕስን ለበዳ ቫይረስ ምግትኡን ከምተወሳኺ ናብ ካልኣት ሰባት ንኸይላባዕ ይሕግዝ።

All the measures included in the present leaflet follow what established by the world health organization (WHO)